

MET BIJDAGEN VAN JOHN VAN VLIET EN HENK WIJKHUISEN

LANDELIJK NIEUWS

Jaarverslag

LEIDEN - De afgelopen twintig jaar heeft Stichting Duinbehoud haar jaarverslagen vooral geschreven voor haar subsidiegevers. Daarmee verschaft Stichting Duinbehoud een overzicht van haar activiteiten en konden de geldverstrekkers oordelen of hun bijdrage goed werd besteed.

Dit jaar heeft onze club voor de eerste keer een wat meer "glossy" jaarverslag gereali-seerd over 1996. Donateurs en belangstel-lenden kunnen dit verslag kosteloos verkrij-gen op het bureau.

Ruimte voor de Kust

LEIDEN - Op 28 mei presenteerde Stichting Duinbehoud haar visie op de Nederlandse kust, getiteld "Ruimte voor de kust". Deze nota is opgesteld naar aanleiding van de toenemende claims die op de kust en Noordzee worden gelegd. De bekendste claim is mo-menteel wel de uitbreiding van Schiphol in zee, Schiphol-IJpoort genaamd. Dit soort ontwikkelingen zijn schadelijk voor de duinen, maar ook schadelijk voor het toerisme en de recreatie langs de kust. Men komt nu eenmaal niet om een Boeing te spotten, maar om pootje te baden of een strandwandeling te maken. In de nota worden een aantal aanbevelingen gedaan om de bescherming van de kust te verbeteren. Deze aanbevelingen zijn vooral instrumenteel van aard, dat wil zeg-gen dat gekeken is hoe in het beleid en regelgeving de karakteristieke eigenschappen van de kust kunnen worden behouden en versterkt. En voor de cijfersaars onder ons heeft onze eigen rekenmeester en wiskundige op het bureau, Peter van den Berg, berekend dat een gebouw op een eiland in zee dat hoger is dan 10 meter, te zien is op een afstand van 21 kilometer. Deze redenering wordt geheel wiskundig onderbouwd en toont aan dat zelfs op de rand van het continentaal plat, dus het Nederlandse deel van de Noordzee, een eiland in zee de horizon zal blijven be-palen.

De nota "Ruimte voor de kust" is te verkrij-gen voor f 12,50 inclusief verzendkosten bij het bureau van Stichting Duinbehoud.

Natuurverkenningen

DEN HAAG - Vooruitlopend op het tot stand komen van een "natuurplanbureau" is in opdracht van het ministerie van LNV een eerste "natuurverkenning" opgesteld. Uit deze verkenning blijkt dat het oppervlakte natuur van de Ecologische Hoofdstructuur in ons land weliswaar is toegenomen, maar dat de verscheidenheid van planten en dieren, de zogenaamde biodiversiteit, nog altijd terug-loopt. De bijzondere planten en dieren maken plaats voor algemene soorten. Dat geldt zowel voor de natuurgebieden zelf als hier buiten. Vooral gevoelige groepen zoals

vlinders en reptielen incasseren de grootste klappen.

Uit de studie blijkt dat de meeste natuurge-bieden (n.l. 80%) niet groter zijn dan zo'n tien hectare, hetgeen een extra handicap vormt voor de biodiversiteit. Migratie tussen deze kleine gebieden wordt steeds moeilijker door verstedelijking of versnippering door de aanleg van wegen. Ook de intensieve landbouw is de oorzaak van veel leed. Ver-droging, vermessing en vervuiling door onder andere het gebruik van bestrijdings-middelen zijn de keerzijde van ons agrari-sche bedrijfsvoering.

De Stichting Natuur en Milieu, de Unie van Provinciale Landschappen, de Vereniging Natuurmonumenten en Vogelbescherming Nederland hebben in een gezamenlijk pers-bericht hun teleurstelling geuit over de pas-sieve opstelling van minister Van Aartsen. In zijn aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer heeft de minister geen enkele concrete nieu-we maatregel aangekondigd. En juist extra inspanningen bovenop het door de minister gevoerde beleid zijn nu meer dan ooit nodig.

WADDENEILANDEN

De Vleet

TEXEL - Het centrum voor Wadden en Noordzee, EcoMare op Texel, heeft recent een digitale encyclopedie uitgebracht, de Vleet genaamd naar een zeldzaam soort Noordzee-rog, waarin de talloze aspecten van de Noordzee, de getijdengebieden en de

Vooraf gevoelige groepen zoals vlinders en reptielen incasseren de grootste klappen, aldus de eerste natuurverkenning van het Ministerie van LNV. Op de foto een landkaartje (foto: Frits van Daalen).

kust. Hieraan is sinds 1994 gewerkt. Teksten, foto's, kaarten, grafieken en litera-tuurverwijzingen helpen de gebruiker bij de verkenning van alle mogelijke aspecten van Wadden en Noordzee. Belangrijke planten en dieren van onder en boven de zeespiegel komen aan bod, naast onderwerpen als kli-maat, geografische aspecten, ecosystemen en landschap. Ook is er ruimte aandacht voor menselijke activiteiten als visserij, scheep-vaart, delfstofwinning, natuurbeheer en re-creatie. Het is mogelijk om teksten en af-beeldingen af te drukken.

De Vleet wordt voortdurend aangevuld en bijgesteld naar aanleiding van algemeen en wetenschappelijk nieuws. Daarom ver-schijnt er elk half jaar een nieuwe, geheel bij-gewerkte editie van deze CD. De eerstvol-gende editie staat al gepland voor 1 novem-ber a.s. De CD kost f 100,-. Voor meer informatie kan men bellen met Margreet Sandee van EcoMare, telefoon 0222-317741.

Stilteverordening

HAARLEM - Geruisloos is de stilteverorde-ning verdwenen uit de nieuwe Provinciale Milieu Verordening in Noord-Holland. Hoe-wel er steeds meer herrie is, is er in de afge-lopen vijf jaar dat de verordening bestond, nooit een proces-verbaal opgemaakt. En dat is vreemd in een provincie waar het circuit van Zandvoort en Schiphol de vrije ruimte krijgen. Of eigenlijk ook weer niet zo vreemd, omdat je moeilijk een bromfietser met een lekke knalpot kunt bekeuren in de duinen als op hetzelfde moment de Marlbo-ro-races aan de gang zijn en er een 747 over de duinen vliegt.

Het provinciaal bestuur vindt kennelijk het stiltebeleid mislukt, maar daar kan bij wor-den aangetekend dat er werkelijk niets is ge-daan om dit beleid ook maar enigszins ten uitvoer te brengen. Het bleef bij het op papier aanwijzen van stiltegebieden.

NOORD-HOLLAND

Bermen maaien

BLOEMENDAAL/VOGELENZANG/HEEMSTEDE - Door de vergrassing en verruiging zijn duinweiden met een kleurrijk palet van bloemen steeds zeldzamer geworden. Alleen op plaatsen waar de dynamiek geholpen wordt, vinden we nog fraaie, rijk bedeelde veldjes. Vooral rond de zeedorpen waar mensen kris-kras door de duinen lopen tref je een bloemenzee aan. Helaas niet meer in de duinen, behalve dan langs de wegen en paden. De grond wordt hier af en toe losgewoeld door fietsers en wandelaars en het gevolg is een rijke groei en bloei onder handbereik. En waar veel kruiden zijn, zijn veel velders. Kortom, de berm als esthetisch en ecologisch waardevol onderdeel van de duinen.

Maar helaas, schreven we in het vorige nummer van DUIN over schoffelaars en zagers, thans kunnen we ook de maaiers bijzetten in dit Pantheon der klunsen.

Zowel in de Amsterdamse Waterleidingduinen bij Vogelenzang als in de Kennemerduinen in Bloemendaal hebben de beheerders de bloemrijke bermen langs wandel- en fietspaden de afgelopen zomer gemaaid. Met deze onzinnige ingreep verdwenen zelfs rode lijst soorten, d.w.z. soorten die landelijk gezien zeldzaam en bedreigd zijn. Ruige scheefkelk, gelobte maanvaren en kleine pimpinel zijn niet meer.

De Dagvlinderwerkgroep in Zuid-Kennemerland heeft de betreffende beheerders, Gemeentewaterleidingen en de NV PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland om opheldering gevraagd. De maatregel heeft namelijk bij vlinderonderzoekers in beide terreinen tot grote teleurstelling en frustratie geleid. Het antwoord weten we nog niet, maar wellicht moest er iemand met een Melkert-baan worden beziggehouden?

Overigens, het is in beide terreinen ten strengste verboden planten te plukken, te beschadigen of mee te nemen. Het is maar dat u het weet!

ZUID-HOLLAND

Tweede Maasvlakte

DEN HAAG/ROTTERDAM - Het kabinet heeft een principebesluit genomen over aanleg van een tweede Maasvlakte. Gekozen is voor een nadere studie naar varianten tot 1000 ha, aan te vullen met 750 ha nieuwe natuur. Die natuur moet het verlies aan natuurwaarden in de huidige duinen, Voorne's Duin, compenseren. Aanleg van de Tweede Maasvlakte voor de kust van Voorne heeft grote gevolgen voor dit natuurgebied. De zee krijgt minder invloed op de duinen, waardoor het gebied sterk van karakter zal veranderen. Het al door aanleg van de eerste Maasvlakte ingezette proces van verstruiken en vergrassing zal worden versterkt. Het dynamische, open buitenduin verdwijnt. De geplande 750 ha nieuwe natuur moet dit, zover mogelijk, gaan vervangen. Duinbehoud heeft aanleg van de Tweede Maasvlakte afgewezen. Ondanks de door vier ministeries gehouden en inmiddels afgeronde 'nut en noodzaak discussie' is niet aangetoond

dat die Tweede Maasvlakte echt nodig is. Het nieuwe stuk natuur brengt het totale oppervlak daarvan op 1750 ha. Met een oppervlak van 1000 ha en een uitgekende situering kan misschien nog iets van de huidige natuurwaarden van Voorne's Duin worden behouden. Ook het verlies aan zeenatuur in de Voordelta blijft dan beperkt. Bij een nieuwe Maasvlakte, inclusief natuurgebied, is dat nog maar de vraag. Bovendien is onzeker of natuurontwikkeling op deze plek wel tot de gewenste resultaten leidt. Nieuwe natuur die bestaande waarden aantast: het spreekwoordelijke kind lijkt met het badwater te worden weggegooid. Duinbehoud is van mening dat die 750 ha nieuwe natuur daarom moet worden losgekoppeld van de Tweede Maasvlakte. Nieuwe natuur kan beter worden gecreëerd op een plaats waarvan nu al duidelijk is dat er goede kansen liggen. Bijvoorbeeld voor de kust tussen Hoek van Holland en Monster.

Waterwinning

WASSENAAR - Het Duinwaterbedrijf Zuid-Holland (DZH) start nog dit najaar met de uitvoering van regeneratieprojecten in de duingebieden Berkheide en Meyendel. In deze gebieden tussen Den Haag en Katwijk zal door het bedrijf minder water worden gewonnen voor de drinkwaterbereiding. Het daardoor stijgende grondwaterpeil zorgt ervoor dat opnieuw vochtige duinvalleien ontstaan. Zeldzaam geworden plantensoorten krijgen zo nieuwe groeikansen. Voordat het zover is moet nog wel enig graafwerk worden verricht. Buiten gebruik gestelde infiltratieplassen moeten van een bij de duinen passend reliëf worden voorzien. De vervuilde bodem moet worden afgegraven tot op het schone duinzand. Te handhaven plassen zullen 'natuurtechnisch' heringerichte oevers krijgen. Voor van de verdwijnende rietkragen afhankelijke vogels zal een vervangend rietmoeras worden ingericht. Duinbehoud en de Stichting Berkheide Coepelduynen hebben DZH gevraagd en ongevraagd geadviseerd over de voorgenomen maatregelen en de wijze waarop deze zullen worden uit-

gevoerd. Tot eind september is in Bezoekerscentrum Meyendel in Wassenaar de expositie 'Minder water, meer natuur' te zien. Aan de hand van foto's en tekstpanelen laat de expositie zien wat de werkzaamheden inhouden en waar zij plaatsvinden.

BUITENLAND

Europa

NAPELS - Van 2 tot 6 juni werd in Napels de 6e internationale conferentie van de European Union for Coastal Conservation (EUCC) gehouden. Er kwamen vele onderwerpen aan bod. Hierdoor krijgt men een aardig idee van waar men in de verschillende Europese landen mee bezig is op het gebied van bescherming, onderzoek en beheer van kusten.

Veel presentaties kwamen uit de Baltische staten en Polen. Vooral kusterosie en toenemende recreatie staan daar op dit moment in de belangstelling. De presentaties uit mediterrane landen gingen onder andere over de bedreiging van de zeeschildpadden in de Middellandse Zee, de vervuiling in de Golf van Napels en een nieuwe benadering van de afwateringsstromen naar zee aan de Costa Brava.

Elk kustgebied blijkt zijn eigen specifieke problemen te hebben. In het ene land worden kustgebieden beter beschermd dan in andere. Duidelijk werd dat in Nederland de kust best goed is beschermd, maar dat betekent nog niet dat we zelfgenoegzaam achterover kunnen leunen! Ook hier staan projectontwikkelaars vaak te trappelen om ieder vrijkomend plekje langs de kust vol te bouwen. Naar verluidt zijn alle deelnemers levend en wel teruggekeerd!

Voor meer informatie kan men contact opnemen met de EUCC, tel. 071-5122900 of e-mail: admin@eucc.nl.

„Duurzame Energie” schoon genoeg

- **Investeer in de toekomst met duurzame energie.**
- **Volg de ontwikkelingen op de voet.**
- **Met al het nieuws over zon, wind, biomassa.**

Ik neem voor 75 gulden duurzame een jaarabonnement op

Naam: _____

Adres: _____

Stichting Tijdschrift **Duurzame Energie**
G. Le Belle
Voorweg 9 - 1871 CK Schoorl

Zonder „Duurzame Energie” valt er niet meer te leven